

**«Хирургиялық және ортопедиялық стоматология» кафедрасы
«Ортопедиялық стоматология пропедевтикасы» пәннің жұмыс оқу бағдарламасы
«БВ10103-Стоматология» білім беру бағдарламасы**

1.	Пән туралы жалпы мағлұмат		
1.1	Пәннің коды: OSP 4301	1.6	Оқу жылы: 2023-2024
1.2	Пәннің атауы: Ортопедиялық стоматология пропедевтикасы	1.7	Курс:4
1.3	Пререквизиттер: Стоматологиядағы материалтану	1.8	Семестр:7
1.4	Постреквизиттер: Турақты протездеу	1.9	Кредит саны (ECTS): 5 /150
1.5	Цикл: КП	1.10	Компонент: ЖООК
2.	Пәннің сипаттамасы		
Ортопедиялық стоматология тарихы. Халыққа ортопедиялық стоматологиялық көмекті ұйымдастыру. Ортопедиялық стоматология клиникасындағы медициналық құжаттама Шайнау-сөйлеу аппаратының функционалдық анатомиясы. Ортопедиялық науқастарды тексерудің негізгі және қосымша әдістері. Ортопедиялық емдеуді қажет ететін тіс-жақ жүйесі ауруларының жалпы симптоматологиясы. Тіс протездерінің түрлері және олардың сипаттамасы. Турақты тіс протездерін дайындау техникасы			
3.	Жиынтық бағалау нысаны		
3.1	Тестілеу	3.5	Курстық
3.2	Жазбаша	3.6	Эссе
3.3	Ауызша ✓	3.7	Жоба
3.4	ОҚПЕ /ОҚКЕ немесе Тәжірибелік дағдыларды қабылдау ✓	3.8	Басқа (көрсету)
4.	Пәннің мақсаты		
Ортопедиялық науқастарды тексеру және диагностикалауда, тіс протездерін жасау және таңдауда, тістің жоғалуы, аномалиялардың болуы, жарақат алу және басқа да себептер салдарынан бұзылған тіс-жақ жүйесінің барлық органдарының қалыпты қызметін қалпына келтіруде білім мен дағдыларды қалыптастыру.			
5.	Оқытудың соңғы нәтижелері (пәннің ОН)		
ОН1	Қалыптарды алу әдістерінде, жоғарғы және төменгі жақ модельдерін құюда, модельдерді окклюдаторға орнатуда, анатомиялық бет доғасын өлшеуде, артикулятормен жұмыс жасауда дағдыларды қолданады.		
ОН2	Аппараттарды пайдалана отырып, функционалдық сынамаларды жүргізуде білім мен дағдыларды көрсетеді. (гнатодинамометр, электромиограф, миотонометр)		
ОН3	Одонтопародонтограмманы құрастыру мен толтыруда, ортопедиялық қабылдауда медициналық құжаттаманы жүргізуде білім мен дағдыларды көрсетеді.		
ОН4	Ересектердегі, жүкті әйелдердегі және балалардағы сыртқы және ішкі ортадағы өзгерістердің жақ-бет аймағының даму және қалыптасу ерекшеліктеріне және тіс-жақ жүйесінің ауытқулары мен ақауларының алдын алу рөліне әсерін анықтау критерийлерін біледі .		
ОН5	Әріптестерімен және сыныптастарымен тиімді қарым-қатынас жасайды, командада жұмыс істей алады, бағынуды сақтайды.		
ОН6	Рентгенограммаларды, ортопантограммаларды түсіндіреді, модельдерде және рентгенограммалар арқылы алдын ала диагноз және емдеу жоспарын жасайды.		
5.1	Пәннің ОН	Пәннің оқыту нәтижелерімен байланысты, ББ оқыту нәтижелері	
	ОН4	ОН 2 Жүкті әйелдерде стоматологиялық аурулардың ерекшеліктерін білуді көрсетеді.	
	ОН1,ОН2,ОН3,ОН4	ОН4 Барлық жас тобындағы пациенттерде негізгі стоматологиялық ауруларды емдейді және алдын алады.	
	ОН5	ОН 5 Медициналық этика және деонтология қағидаттарын сақтайды, әріптестермен, мейірбикелермен және кіші қызметкерлермен, пациенттермен және олардың туыстарымен үш тілде қарым-қатынаста	

		дәрігерлік қызметтің этикалық-деонтологиялық аспектілерін және әртүрлі жастағы топтағы пациенттер үшін психологиялық-педагогикалық сендіру әдістерінің нысандарын іске асыруға дайын.				
	ОН6	ОН6 Диагностикада, емдеуде және стоматологиялық қызметті ұйымдастыруда сандық технологияларды қолданады.				
	ОН3	ОН7 Өзінің кәсіби қызметінде менеджмент пен маркетингтің қазіргі заманғы технологияларын пайдаланады, өз жұмысының сапасы мен тиімділігін талдауды жүзеге асырады. Стоматологиялық қызметті ұйымдастыру бойынша кәсіпкерлік дағдыларды көрсетеді. МӘМС жағдайында жұмыс істей алады.				
6.	Пән туралы толық ақпарат:					
6.1	Өтетін орны (ғимарат, аудитория): Оңтүстік Қазақстан медициналық академиясы, "Хирургиялық және ортопедиялық стоматологиясы" кафедрасы. Әл-Фараби алаңы, № 2 корпус, I-қабат. Электр онды почта: Stom_2018@inbox.ru					
	Сағат саны	Дәрістер	Тәжіриб. саб.	Зерт.са б.	БӨЖ	ОБӨЖ
		15	35		70	30
7.	Оқытушылар туралы мәлімет:					
№	Аты-жөні	Дәрежесі мен лауазымы	Электронды почтасы	Ғылыми қызығушылықтары	Жетістіктері	
	Шукпаров А.Б.	к.м.д.зав.кафедра				
1.	Касимов Н.И.	ассистент	Stom_2018@inbox.ru			
2.	Бариева М.К.	ассистент	Stom_2018@inbox.ru			
	Аргинбекова А.А.	ассистент	dc.arginbekova@mail.ru			
	Бердимуратова К.О.	ассистент	Stom_2018@inbox.ru			
3.	Шамаханова З.И.	ассистент	Stom_2018@inbox.ru			
4.	Тағай Г.Т.	ассистент	Stom_2018@inbox.ru			
8.	Тақырыптық жоспар:					
Апта	Тақырыбы	Қысқаша мазмұны	Пәннің ОН	Сағ. саны	Оқытудың түрлері/әдістері/оқыту технологиялары	Бағалаудың түрлері/әдістері
1	Дәріс. Ортопедиялық стоматология тарихы. ОЖ пәні мен есептері. Шайнау-сөйлеу аппаратының негізгі буындары.	Ортопедиялық стоматология тарихы. ОЖ пәні мен есептері. Шайнау-сөйлеу аппаратының негізгі буындары.	ОН1,2	2	Шолу	Кері байланыс (блиц-сауалнама)
	Тәжірибелік сабақ. Мамандыққа кіріспе. Шайнау-сөйлеу аппаратының функционалдық анатомиясы.	- шайнау-сөйлеу аппаратының негізгі буындары - орган, тіс-жақ жүйесі, аппарат - жақ және альвеолярлы бөліктер, самай-төменгі жақ буыны - жоғарғы жақ - төменгі жақ - самай-төменгі жақ буыны.	ОН2,4,5	3	Жағдаяттық есептерді шешу	Жағдаяттық есептерді шешуді бағалау

	БООЖ/БӨЖ Тіс-жақ жүйесінің анатомиясы және физиологиясы.	- тістер мен тісқатарлары (тісдоғалары) - пародонттың құрылысы мен қызметі - тіс-жақ жүйесінің құрылысының ерекшеліктері.	ОН1,3	2/4	эссе	Чек-парақ
2	Дәріс. Төменгі жақтың биомеханикасы.	- артикуляция. - окклюзия және оның түрлері. - тістеу және оның түрлері (физиологиялық, аномалиялық және патологиялық).	ОН2,4	2	Шолу	Кері байланыс (блиц-сауалнама)
	Тәжірибелік сабақ. Шайнау және жұту функциясының рөлі, жергілікті травматологиялық факторлар, периодонттағы патологиялық процестердің дамуында тістердің ішінара болмауы.	- шайнау-сөйлеу аппаратының функциялары - төменгі жақтың тік қозғалысы - төменгі жақтың сагитталды қозғалысы - төменгі жақтың трансверзалды қозғалысы - шайнау және жұту - дыбыс шығару, сөйлеу, тыныс алу	ОН3,5,6	3	Тест тапсырмаларын орындау	Тест тапсырмаларының орындалуын бағалау
	БООЖ/БӨЖ Шайнау-сөйлеу аппаратының функциялары.	- шайнау және жұту - дыбыс шығару, сөйлеу, тыныс алу	ОН2,3	3/5	эссе	Чек-парақ
3	Дәріс. Графикалық әдістер төменгі жақтың шайнау қимылдарын зерттеу. СТЖБ тексеру.	бұлшықеттер, бұлшықет күші, шайнау қысымы - шайнайтын бұлшық - мимикалық бұлшықеттер - шайнау қысымы электромиография. гнатодинамометрия.	ОН2,4	2	Шолу	Кері байланыс (блиц-сауалнама)
	Тәжірибелік сабақ. Электромиография. Гнатодинамометрия. СТЖБ құрылымы мен қызметі. СТЖБ рентгендік семиотикасы.	- шайнау қысымы электромиография. гнатодинамометрия. СТЖБ рентгенсемиотикасы.	ОН1,6	3	Жағдаяттық есептерді шешу	Жағдаяттық есептерді шешуді бағалау
	БООЖ/БӨЖ СТЖБ құрылымы мен қызметі.	СТЖБ анатомиясы және физиологиясы.	ОН4	2/4	эссе	Чек-парақ
4	Дәріс. Ортопедиялық стоматологияда қолданбалы маңызы бар ауыз қуысының шырышты қабығының құрылымдық ерекшеліктері.	Ауыз қуысының әртүрлі бөліктеріндегі АҚШҚ-ның анатомиялық гистологиялық құрылымы. Ауыз қуысының шырышты қабығының жас ерекшеліктері, функциялары.	ОН1,3	1	Шолу	Кері байланыс (блиц-сауалнама)
	Тәжірибелік сабақ.	Макро және микро құрылым, ерін, бет,	ОН3,4,5	3	Жағдаяттық есептерді шешу	Жағдаяттық есепте

	Макро және микро құрылым, ерін, бет, тіл, десна. ОБӨЖ клиникалық морфологиясы.	тіл. Клиникалық морфологиясы. Қызыл иектің биотиптері. Нұсқа және жас морфологиясы.				рді шешуді бағалау
	БӨӨЖ/БӨЖ Шайнау-сөйлеу аппараты ауруларының жіктелуі.	Шайнау-сөйлеу аппараты ауруларының жіктелуі.	ОН2	3/5	эссе	Чек-парақ
5	Дәріс. Тіс-жақ жүйесі буындарының функционалдық-морфологиялық байланысы қалыпты. (окклюдаторы, артикуляторы).	Тіс қатарларының тұрақтылығын қамтамасыз ететін факторлар. Тіс қатарларының окклюзиялық беті. Пародонттың жүктемеге төзімділігі. Тіссіз альвеолярлы бөлікті тексеру. Тіс қатарларының шайнау тиімділігін зерттеу. Төменгі жақтың қозғалыстарын имитациялайтын құрылғылар.	ОН1,3	1	Шолу	Кері байланыс (блиц-сауалнама)
	Тәжірибелік сабақ. Науқасты ортопедиялық стоматология клиникасында тексеру. Ауыз қуысының шырышты қабығын, тіс-жақ жүйесінің бұлшықеттерін зерттеу әдістері. Клиникада көмек көрсету.	- Клиникалық зерттеу әдістері. - Науқастан сұрау (анамнез) - Науқасты сыртқы тексеру - СТЖБ және жақтың бұлшық еттерін қызметін тексеру - Ауыз қуысын тексеру - Жақ сүйектерінің диагностикалық модельдерін зерттеу - Параклиникалық зерттеу әдістері - Аспаптық зерттеу әдістері - Рентгенологиялық тексеру әдістері - Зертханалық зерттеу әдістері.	ОН5,6	3	Тәжірибелік жұмыстарды орындау, схема салу	Тәжірибелік жұмыстардың орындалуын бағалау, чек-парақ
	БӨӨЖ/БӨЖ Этика, деонтология, дәрігердің жұмыс орнындағы эргономика, медициналық құжаттама.	Дәрігердің жұмыс орнындағы этика, деонтология, эргономика. - Ауру тарихы (амбулаториялық карта). Одонтопародонтограмма	ОН1	2/4	эссе	Чек-парақ
6	Дәріс. Ортопедиялық емдеуге жататын негізгі стоматологиялық аурулардың семиологиясы (симптоматологиясы). Осы аурулардың рентгенсемиотикасы	1) ішінара қайталама адентия, коронка бөлігінің толық ақауы 2) ішінара қайталама адентия, патологиялық өшірілу (тік форма) алдыңғы тістер топтары;	ОН2,3	1	Шолу	Кері байланыс (блиц-сауалнама)

		3) алдыңғы тістер тобының ішінара қайталама адентиясы, патологиялық өшірілуі (көлденең нысаны), окклюзиялық биіктігінің 4 мм төмендеуі; 4) төменгі жақта толық қайталама адентия және жоғарғы жақта ішінара;				
	Тәжірибелік сабақ. Клиникалық көрініс, әртүрлі патологиялық жағдайлардың симптоматологиясы.	- Диагноз және болжам. Диагноз, дифференциалды диагноз. - Тіс тәжінің ақаулары - Тістің ішінара жоғалуы - Тіс қатарларының окклюзиялық бетінің деформациясы - Тіс тазалығының жоғарылауы - Травматикалық окклюзия - Тістің толық жоғалуы	ОН2,6	3	Жағдаяттық есептерді шешу	Жағдаяттық есептерді шешуді бағалау
	БӨӨЖ/БӨЖ Ауру тарихын ресімдеумен стоматологиялық науқастың анамнезін жинау. Жетекшілік ететін ортопедиялық науқастардың жергілікті мәртебесінің сипаттамасы.	Ауру тарихын ресімдеумен стоматологиялық науқастың анамнезін жинау. Жетекшілік ететін ортопедиялық науқастардың жергілікті мәртебесінің сипаттамасы.	ОН1,3	3/5	эссе	Чек-парақ
7	Дәріс. Ортопедиялық емдеуге жататын негізгі стоматологиялық аурулардың семиологиясы (симптоматологиясы). Осы аурулардың рентгенсемиотикасы.	Тіс-альвеолярлы аномалиясы - Жақ көлемінің ауытқулары. - Бас сүйегіндегі жақ позициясының ауытқулары. - Тіс қатарларының (доғалардың) арақатынасының аномалиялары. - Тіс қатарларының (доғалардың) пішіні мен көлемінің аномалиялары. - Жекелеген тістердің аномалиялары. - Жарақаттар, туа біткен және жүре пайда болған ақаулар және бет деформациясы. - Шайнау бұлшықеттерінің парафункциялары.	ОН2,3	1	Шолу	Кері байланыс (блиц-сауалнама)

	Тәжірибелік сабақ. Ортопедиялық стоматология клиникасында әртүрлі патологиялық жағдайлары бар науқастарды алдын-алу және емдеу принциптері.	- Дәрігерлік қабылдау мәдениеті. Пациенттердің психомедикментозды дайындығы. - Ортопедиялық стоматологиялық қабылдаудағы ауырсынуды басу. - Асептика, антисептика және дезинфекция. - Емдеуді жоспарлау және оның есептері.	ОН1,2	3	Тест тапсырмаларын орындау	Тест тапсырмаларының орындалуын бағалау
	БООЖ/БӨЖ Аралық бақылау № 1			2/4	жазбаша	жазбаша жауаптарды бағалау
8	Дәріс. Шайнау қысымы. Окклюзиялық жарақат, травматикалық түйін. Травматикалық окклюзия және оның клиникалық белгілері.	Пародонтит, жалпыланған түрі; ошақты пародонтит — терең тістеу, тікелей травматикалық торап; ішінара қайталама адентия — ошақты пародонтит — шағылысқан травматикалық торап, төменгі жақтың дистальды ығысуы, окклюзиялық биіктіктің төмендеуі, Костен синдромы.	ОН2,5	1	Шолу	Кері байланыс (блиц-сауалнама)
	Тәжірибелік сабақ. Самай-төменгі жақ буынының аурулары	- Деформациялаушы артроз (остеоартроз) - СТЖБ бұлшықет-буын дисфункциялары - СТЖБ-ның үйреншікті шығуы мен сублюксациясы	ОН5,6	3	Жағдаяттық есептерді шешу	Жағдаяттық есептерді шешуді бағалау
	БООЖ/БӨЖ Ересектердегі тістердің, тіс қатарларының және жақ сүйектерінің ауытқулар.	Аномалиялардың жіктелуі. Этиологиясы. Патогенез.	ОН2,3	3/5	эссе	Чек-парақ
9	Дәріс. Периодонтит кезіндегі окклюзиялық қатынастарды қалыпқа келтіру. Қолданылатын негізгі емдік құралдар ортопедиялық стоматологияда адамдар. Ошақтық пародонтитті ортопедиялық емдеу. Емдеу әдісін таңдаудың клиникалық-биологиялық және биомеханикалық негіздері.	Окклюдзиограмма. Селективті тегістеу, ортодонтикалық емдеу әдістері мен уақытша шиналау көрсеткіштері, әдістері және емдік әсері. Тікелей шиналаушы протездерді, тіс протездерін; шиналаушы емдік аппараттар мен протездерді қолданудың профилактикалық мәні; ортопедиялық мақсаттарға арналған аппараттар; бет жарақаттары кезінде қолданылатын аппараттар; жақ және бет протездері.	ОН2,7	1	Шолу	Кері байланыс (блиц-сауалнама)

	Тәжірибелік сабақ. Протездеу алдында алдын ала емдеу. Клиникада көмек көрсету.	Науқасты протездеу алдында ауыз қуысында сауықтыру шаралары. Пародонтпен ауыратын науқастармен тістерді алып тастаудағы дәрігердің тактикасы. Альвеолярлы өсіндінің (бөлігінің) пішінін түзету	ОН5,7	3	Тәжірибелік жұмыстарды орындау	Тәжірибелік жұмыстардың орындалуын бағалау, чек-парақ
	БООЖ/БӨЖ Бедерлер мен бедерлі материалдар.	Жіктеу, қолдану көрсеткіштері. Баспа қасықтары және олардың түрлері. Баспа материалдарына қойылатын талаптар.	ОН2,4	2/4	эссе	Чек-парақ
10	Дәріс. Жалпыланған пародонтитті ортопедиялық емдеу. Периодонтальды ауруды ортопедиялық емдеу. Травматикалық окклюзия және оның клиникалық белгілері. Жалпыланған пародонтит және пародотоз кезінде тұрақты шиналау аппараттары мен протездерді қолдану ерекшеліктері.	Тістерді сақтау және тістердің ішінара болмауы кезіндегі емдеу ерекшеліктері. Шиналар мен протездердің дизайн ерекшеліктерін таңдауды негіздеу. Шайнау қысымының амортизаторларының мәні мен түрлері.	ОН3,5,7	1	Шолу	Кері байланыс (блиц-сауалнама)
	Тәжірибелік сабақ. Ошақтық пародонтитті ортопедиялық емдеу. Селективті тегістеу. Тістің клиникалық тәжінің ішінара бұзылуы, клиникасы, диагностикасы, емі.	Алынбайтын каппалық, тәждік, қалпақтық және жартылай қаңқалы шиналар және алмалы-салмалы шиналаушы протездер. Дайындаудың Клиникалық-зертханалық кезеңдері. Тұрақтандыру түрлері. Емдеудің жақын және алыс нәтижелері. Селективті тегістеу техникасы мен алгоритмдері. Клиникалық тіс тәжін ішінара бұзатын науқастарды тексерудің ерекшеліктері.	ОН5,6	3	Жағдаяттық есептерді шешу	Жағдаяттық есептерді шешуді бағалау
	БООЖ/БӨЖ Тіс қатарларының деформациясы. Тіс тәжінің ақауларын ауыстыру.	Сыныптау. Қойындылар, қабаттасулар, inlay, onlay, overlay. Қойындылар үшін дайындық ерекшеліктері.	ОН5,7	3/5	эссе	Чек-парақ
11	Дәріс. Пластмассадан, биокерамикадан жасалған жасанды тәжмен тістің қатты тіндерінің патологиясын емдеуге	Жасанды тәждерді жасау мақсаттары. Жасанды тіс тәждерінің түрлері, оларды қолдану көрсеткіштері мен қарсы көрсеткіштері.	ОН3,5	1	Шолу	Кері байланыс (блиц-сауалнама)

	көрсеткіштер.. металлсыз керамика. Тіс протездерінің әртүрлі конструкцияларымен ортопедиялық емдеу кезінде одонтопрепараттау.	Клиникалық кезеңдердің ерекшеліктері. Тіс препараты кезінде анестезияға арналған көрсеткіштер. Ауырсынуды басу, асқынулардың алдын алу. Тіс тіндері мен науқастың денесінің препаратқа реакциясы. Қауіпсіздік аймақтары. Тіс кабырғаларының қалыңдығы. Дайындау әдістері мен режимдері. Таңдау алгоритмі.				
	Тәжірибелік сабақ. Тістердің қатты тіндерінің патологиясын қойындылармен, түйреуіштермен емдеуге арналған көрсеткіштер. Тістердің қатты тіндерінің патологиясын винирлермен емдеу көрсеткіштері. Клиникада көмек көрсету.	Тісті дайындау әдісі. Клиникалық кезеңдердің ерекшеліктері. Бекітуге арналған цемент түрлері. Бекітуге арналған цементтерге қойылатын талаптар.	ОН3,6	3	Тәжірибелік жұмыстарды орындау	Тәжірибелік жұмыстардың орындалуын бағалау, чек-парақ
	БООЖ/БӨЖ Абразивті материалдар. Кесу, абразивті құралдар. Жасанды тәжді тірек тісіне бекітуге арналған материалдар.	Түрлері, талаптары. Әсер ету механизмі, таңдау көрсеткіштері.	ОН2,4	2/5	эссе	Чек-парақ
12	Дәріс. Ортопедиялық емдеудегі мүмкін қателер мен асқынулар. Алдын алу шаралары.	Ортопедиялық стоматологиядағы жаңа құрылымдық материалдар. Металдардан, акрил Пластмассадан, фарфордан және металл керамикадан жасалған протездерді пайдалану кезіндегі асқынулардың алдын алу.	ОН2,7	1	Шолу	Кері байланыс (блиц-сауалнама)
	Тәжірибелік сабақ. Тістің тәж бөлігін металл (штампиталған) тәжге дайындау әдісі. Металл-керамикалық тәждерді өндіруде тістерді депульпациялауға арналған көрсеткіштер. Қауіпсіздік аймақтары.	Тісті дайындау әдісі. Клиникалық кезеңдердің ерекшеліктері.	ОН3,5	2	Тест тапсырмаларын орындау	Тест тапсырмаларының орындалуын бағалау
	БООЖ/БӨЖ Аралық бақылау №2		ОН1,2	3/5	жазбаша	жазбаша жауаптарды бағалау
	Аралық сынақты өткізу және дайындалу			15		
9.	Оқыту әдістері және бақылау түрлері					

9.1	Дәріс	Шолу, кері байланыс (блиц-сауалнама)
9.2	Тәжірибелік сабақ	Тәжірибелік жұмыстарды орындау, тест тапсырмаларын орындау, жағдаяттық есептерді шешу. Тәжірибелік жұмыстарды орындалуын бағалау, тесттік тапсырмалардың орындалуын бағалау, жағдаяттық есептерді шешуін бағалау
9.3	БӨЖ/ОБӨЖ	Эссе, чек-парақ
9.4	Аралық бақылау	жазбаша, жазбаша жауаптарды бағалау
10.1	Пәннің оқыту нәтижелерінің бағалау критерийлері	

№	Пәннің ОН	Қанағаттанарлықсыз	Қанағаттанарлық	Жақсы	Өте жақсы
ОН 1	Қалыптарды алу әдістерінде, жоғарғы және төменгі жақ модельдерін құюда, модельдерді окклюдаторға орнатуда, анатомиялық бет доғасын өлшеуде, артикулятормен жұмыс жасауда дағдыларды қолданады.	1) Құймаларды алу техникасын, жоғарғы және төменгі жақ модельдерін құюды білмейді 2) Окклюдатор мен артикулятордың жұмысындағы айырмашылықты білмейді 3) Анатомиялық бет доғасының өлшеулерінің мақсаты мен қолданылуын білмейді.	1) Жоғарғы және төменгі жақ үлгілерін құю кезінде құймаларды алу кезінде қиындықтарға тап болады. 2) Окклюдатор мен артикулятордың жұмысындағы айырмашылықты біледі. 3) Анатомиялық бет доғасының өлшеулерінің мақсаты мен қолданылуын білмейді	1) Жоғарғы және төменгі жақтардың үлгілерін құю, құю техникасын толық білмейді 2) Мұғалімнің көмегімен окклюдаторға және артикуляторға модельдер орнатады. 3) Анатомиялық бет доғасының өлшеулерінің мақсаты мен қолданылуын біледі	1) Жоғарғы және төменгі жақ модельдерін құю және құймаларды алу техникасын меңгерген. 2) Модельдерді окклюдаторға және артикуляторға орнатады. 3) Анатомиялық бет доғасының өлшеулерінің мақсаты мен қолданылуын біледі.
ОН 2	Аппараттарды пайдалана отырып, функционалдық сынамаларды жүргізуде білім мен дағдыларды көрсетеді. (гнатодинамометр, электромиограф, миотонометр)	1) ТЖЖ функционалдық диагностикасына арналған аппараттардың мақсатын білмейді (гнатодинамометр, электромиограф, миотонометр) 2) Аппараттарды пайдалана отырып функционалдық сынамалар жүргізу техникасын білмейді.	1)ТЖЖ функционалдық диагностикасы үшін аппараттардың (гнатодинамометр, электромиограф, миотонометр) мақсатын түсінуде қиындықтарға тап болады 2) Аппараттарды пайдалана отырып, функционалдық сынамалар жүргізу техникасын білмейді.	1) ТЖЖ функционалдық диагностикасына арналған аппараттардың мақсатын біледі (гнатодинамометр, электромиограф, миотонометр) 2) Аппараттарды пайдалана отырып, функционалдық сынамалар жүргізу техникасын толық білмейді.	1) ТЖЖ функционалдық диагностикасына арналған аппараттардың мақсатын біледі (гнатодинамометр, электромиограф, миотонометр) 2) Аппараттарды пайдалана отырып функционалдық сынамалар жүргізу техникасын меңгерген.
ОН 3	Одонтопародонтограмманы құрастыру мен толтыруда,	1) Одонтопародонт ограммамен	1) Одонтопародонт ограмманы түсіну және	1) Оқытушының көмегімен одонтопародонтог	1) Пациентті тексеру кезінде алынған деректерді

	ортопедиялық қабылдауда медициналық құжаттаманы жүргізуде білім мен дағдыларды көрсетеді.	жұмыс істей алмайды. 2) Ортопедиялық қабылдауда стоматологиялық науқастың амбулаториялық картасын толтыра алмайды.	толтыру қиынға соғады. 2) Ортопедиялық қабылдауда стоматологиялық науқастың амбулаториялық картасын кеңестермен толтырады.	рамманы жасайды және толтырады. 2) Ортопедиялық қабылдауда стоматологиялық науқастың амбулаториялық картасын кеңестермен толтырады.	пайдалана отырып, одонтопародонтограмманы дербес жасайды және толтырады. 2) Ортопедиялық қабылдауда стоматологиялық науқастың амбулаториялық картасын дербес толтырады.
ОН 4	Ересектердегі, жүкті әйелдердегі және балалардағы сыртқы және ішкі ортадағы өзгерістердің жақ-бет аймағының даму және қалыптасу ерекшеліктеріне және тіс-жақ жүйесінің ауытқулары мен ақауларының алдын алу рөліне әсерін анықтау критерийлерін біледі.	1) Ересектердегі, жүкті әйелдер мен балалардағы сыртқы және ішкі ортадағы өзгерістердің жақ-бет аймағының даму және қалыптасу ерекшеліктеріне әсерін білмейді. 2) Тіс-жақ жүйесінің ауытқулары мен ақауларының профилактикасының рөлін білмейді.	1) Ересектердегі, жүкті әйелдер мен балалардағы сыртқы және ішкі ортадағы өзгерістердің жақ-бет аймағының даму және қалыптасу ерекшеліктеріне әсерін ішінара біледі. 2) Тіс-жақ жүйесінің ауытқулары мен ақауларының профилактикасының рөлін ішінара біледі.	1) Ересектердегі, жүкті әйелдер мен балалардағы сыртқы және ішкі ортадағы өзгерістердің жақ-бет аймағының даму және қалыптасу ерекшеліктеріне әсерін біледі. 2) Тіс-жақ жүйесінің ауытқулары мен ақауларының профилактикасының рөлін біледі.	1) Ересектердегі, жүкті әйелдер мен балалардағы сыртқы және ішкі ортадағы өзгерістердің жақ-бет аймағының даму және қалыптасу ерекшеліктеріне әсер ету дәрежесін анықтай алады. 2) Тіс-жақ жүйесінің ауытқулары мен ақауларының профилактикасының рөлін біледі.
ОН 5	Әріптестерімен және сыныптастарымен тиімді қарым-қатынас жасайды, командада жұмыс істей алады, бағынуды сақтайды.	1) Әріптестерімен және сыныптастарымен сирек қарым-қатынас жасайды, бағынуды сақтайды. 2) Топтық жұмысқа қатыспайды.	1) Әріптестерімен және сыныптастарымен сирек қарым-қатынас жасайды, бағынуды сақтайды. 2) Топтық жұмыста пассивті.	1) Әріптестерімен және сыныптастарымен қарым-қатынас жасайды, бағыныстылықты сақтайды. 2) Командада жұмыс істейді.	1) Әріптестерімен және сыныптастарымен тиімді қарым-қатынас жасайды, бағынуды сақтайды. 2) Командада белсенді жұмыс істейді, көшбасшының қасиеттерін көрсетеді
ОН 6	Рентгенограммаларды, ортопантограммаларды түсіндіреді, модельдерде және рентгенограммалар арқылы алдын ала диагноз және емдеу жоспарын жасайды.	1) Рентген және ортопантограммаларды оқи алмайды. 2) Алдын ала диагноз қою және емдеу жоспары үшін ақпарат жинай алмайды.	1) Тіпті мұғалімнің көмегімен рентгенограмманы, ортопантограмманы оқуда қиындықтарға тап болады. 2) Алдын ала диагноз қою үшін тексеру	1) Оқытушының көмегімен рентгенограммаларды, ортопантограммаларды түсіндіреді 2) Модельдерде және рентгенография көмегімен қателіктермен	1) Рентгенограммаларды, ортопантограммаларды еркін түсіндіреді 2) Модельдерде және рентгенографияны қолдана отырып, алдын-ала диагноз және емдеу

			деректерін және емдеу жоспарын салыстыра алмайды.	алдын ала диагноз және емдеу жоспарын жасайды.	жоспарын дұрыс жасайды.
--	--	--	---	--	-------------------------

10.1 Бағалау критерийлері

Әріптік жүйемен	Балл жиынтығы	Пайызбен	Дәстүрлі баға
A	4,0	95-100	Өте жақсы
A -	3,67	90-94	
B +	3,33	85-89	Жақсы
B	3,0	80-84	
B -	2,67	75-79	
C +	2,33	70-74	
C	2,0	65-69	Қанағаттанарлық
C -	1,67	60-64	
D+	1,33	55-59	
D-	1,0	50-54	
FX	0,5	25-49	Қанағаттанарлықсыз
F	0	0-24	

Эссені бағалау парағы

Студенттің ТАЖ _____

Группасы _____

№ п/п	Бағалау критерийлері	деңгейі				Қабылданбайды
		Тамаша	Өте жақсы	Жақсы	Түзету ді қажет етеді	
1.	Берілген тақырыпқа сәйкестігі	20	20	15	10	0
2	Нақты материалға сүйенеотырып, өзінің көзқарасын көрсетті және дәлелдеді	20	15	15	10	0
3	Материалды қысқаша, анық және айқын көрсетті	20	20	15	10	0
4	Схема элементтері арасындағы өзара байланысты құра білу	20	15	15	10	0
5.	Академиялық жазу мәдениетін көрсетті	20	15	15	10	0
	барлығы	100	85	75	50	0

Суретті, схемаларды бағалау парағы

Білім алушының ТАЖ _____

тобы _____

№ п/п	Бағалау белгілері	деңгейі				Сурет, схема жоқ
		Өте жақсы	Жақсы	Қанағаттанарлық	Түзетуді қажет етеді	
1.	Суреттің берілген тақырыпқа сай болуы	25	20	20	12,5	0
2.	Суретте керекті барлық элементтердің болуы	25	20	15	12,5	0
3.	Суретте керекті барлық элементтердің атауы дұрыс	25	20	20	12,5	0

4.	Суретте барлық элементтердің жайғасуы дұрыс көрсетілген	25	20	20	12,5	0
	барлығы	100	85	75	50	0

Студентті Ауызша /жазбаша/ сұрауды бағалау парағы

Студенттің ТАЖ _____

тобы _____

№ п/п	Бағалау белгілері	деңгейі				
		Тамаша	Өте жақсы	Жақсы	Түзетуді қажет етеді	Жауап жоқ
1.	Тақырыпты түсіну деңгейі	20	17	15	10	0
2.	Логикалық ойлау және негізделген қорытынды шығару деңгейі	20	17	15	10	0
3.	Айтылатын материалдың қойылған сұраққа сәйкестігі	10	8,5	7,5	5	0
4.	Жауапта барлық қажетті теориялық фактілердің болуы	20	17	15	10	0
5.	Жауапты дұрыс жинақталған мысалдар-мен иллюстрациялау	10	8,5	7,5	5	0
6.	Профессионалды терминологияны қолдана білу	10	8,5	7,5	5	0
7.	Жалпы сөйлеу/жазу мәдениетін көрсетті	10	8,5	7,5	5	0

Бақылау формасы	Баға	Бағалау критерийлері
Ауызша сұрау	Өте жақсы А (4,0;95-100%) А-(3,67;90-94%)	Білім алушы жауап беру кезінде оқытылатын пәннің теорияларын, тұжырымдамаларын және бағыттарын басшылыққа алып, оларға сыни баға бере алса, сонымен қатар басқа пәндердің ғылыми жетістіктерін пайдалана отырып қателіксіз жауап берсе қойылады
	Жақсы В+(3,33;85-89%) В-(2,67; 75-79%) С+(2,33;70-74%)	Жауап беру барысында білім алушы өрескел қателіктер жібермеген болса,бірақ жауап беру кезінде жіберген сәйкессіздікті немесе аса маңызды емес қателіктерді өз күшімен түзете алып, оқытушының көмегімен бағдарламалық материалды жүйелей алса қойылады
	Қанағаттанарлық С (2,0;65-69%) С-(1,67;60-64%) Д+(1,33;55-59%) Д(1,0; 50-54%)	Жауап беру кезінде білім алушы түбегейлі қателіктер жіберсе, тек мұғалім көрсеткен оқу әдебиетімен шектеліп, материалды жүйелеуді орасан қиыншылықпен орындаған болса қойылады

Қанағаттанарлықсыз
FX (0,5; 25-49%)
F (0; 0-24%)

Жауап беру кезінде білім алушы өрескел қателер жіберсе, сабақтың тақырыбы бойынша негізгі әдебиеттермен жұмыс істемеген болса, гистология мен физиология бойынша ғылыми терминологияны дұрыс қолдана алмаған жағдайда қойылады.

Бақылау түрі	Баға	Бағалау критерийлері
Тесттік тапсырмаларды орындау	Өте жақсы A (4,0;95-100%) A-(3,67;90-94%)	90-100 % тест тапсырмаларын дұрыс орындаса
	Жақсы B+(3,33;85-89%) B-(2,67; 75-79%) C+(2,33;70-74%)	75-89 % тест тапсырмаларын дұрыс орындаса
	Қанағаттанарлық C (2,0;65-69%) C-(1,67;60-64%) D+(1,33;55-59%) D(1,0; 50-54%)	50-74% тест тапсырмаларын дұрыс орындаса
	Қанағаттанарлықсыз FX (0,5; 25-49%) F (0; 0-24%)	50% -дан төмен тест тапсырмаларын дұрыс орындаса

Бақылау формасы	Баға	Бағалау критерийлері
Жағдаяттық есептерді шешу	Өте жақсы 95-100 балл 90-94 балл	Білім алушы жағдаяттық есепті шешуде қателіктер жібермеді, оқытылатын пәннің теорияларын, тұжырымдамаларын және бағыттарын басшылыққа алды, пәнаралық байланысты пайдаланды. Ғылыми терминологияны пайдаланды. Ол аурудың негізгі белгілерін анықтады, диагноздың критерийлері мен қосымша әдістерін дұрыс көрсетті, жағдаяттық есеп деректері мен қосымша зерттеу деректерін дұрыс түсіндірді.
	Жақсы 85-89 балл 80-84 балл 75-79 балл 70-74 балл	Білім алушы жағдаяттық есепті шешу барысында өрескел қателіктер жібермеді, бірақ кемшіліктермен принципіалды емес қателіктерге жол қойды және оларды өз күшімен түзете алды. мұғалімнің көмегімен жағдаяттық есептің мәліметтерін және қосымша зерттеу әдістерін жіктеуге, түсіндіруге қол жеткізді..
	Қанағаттанарлық 65-69 балл 60-64 балл 50-54 балл	Жағдаяттық есепті шешу барысында білім алушы түбегейлі қателіктер жіберді, тек мұғалім көрсеткен оқу әдебиетімен шектелді, жағдаяттық есептің мәліметтерін және қосымша зерттеу әдістерін талдауда үлкен қиындықтарға тап болды.
	Қанағаттанарлықсыз 0-49 балл	Білім алушы жағдаяттық есепті шешу барысында өрескел қателіктер жіберді, сабақ тақырыбы бойынша негізгі әдебиеттерді пысықтамаған, ғылыми терминологияны пайдалана алмады. Жағдаяттық есепті мұғалімнің көмегімен шеше алмады.

Бақылау формасы	Баға	Бағалау критерийлері
Тәжірибелік жұмысты орындау	Өте жақсы А (4,0;95-100%) А-(3,67;90-94%)	жұмыс орны манипуляцияларды орындауға дайындық үшін барлық талаптарға сәйкес жабдықталған; практикалық әрекеттер манипуляцияларды орындау алгоритміне сәйкес ретімен орындалады; пациенттің және медициналық персоналдың қауіпсіздігіне қойылатын барлық талаптар сақталады; уақыт шегі сақталады; жұмыс орны санитарлық-эпидемиялық режимнің талаптарына сәйкес тазаланады; барлық әрекеттер негізделген.
	Жақсы В+(3,33;85-89%) В-(2,67; 75-79%) С+(2,33;70-74%)	практикалық манипуляцияларды орындау үшін жұмыс орны толығымен дербес жабдықталмаған; практикалық іс-әрекеттер дәйекті, бірақ сенімсіз орындалады; емделушімен медициналық персоналдың қауіпсіздігіне қойылатын барлық талаптар сақталады; уақыт регламенті сақталмайды; жұмыс орны санитарлық-эпидемиялық режимнің талаптарына сәйкес жиналады; барлық іс-әрекеттер оқытушының нақтылау сұрақтарымен негізделеді;
	Қанағаттанарлық С (2,0;65-69%) С-(1,67;60-64%) Д+(1,33;55-59%) Д(1,0; 50-54%)	практикалық манипуляцияларды орындау үшін жұмыс орны толық жабдықталмаған; оларды орындау дәйектілігі бұзылған; іс-әрекеттер белгісіз, іс-әрекеттерді негіздеу үшін оқытушының жетекші және қосымша сұрақтары мен түсініктемелері қажет; пациент пен медициналық персоналдың қауіпсіздігіне қойылатын барлық талаптар сақталады; жұмыс орны санитариялық-эпидемиялық режим талаптарына сәйкес тазартылады;
	Қанағаттанарлықсыз FХ (0,5; 25-49%) F (0; 0-24%)	жұмыс орнын дайындауға тосқауылдар орын алған, практикалық манипуляцияларды өз бетінше орындай алмау; пациенттің және медициналық персоналдың қауіпсіздігін бұзатын әрекеттер жасалады, санитариялық-эпидемиялық режимнің, аппаратурамен, пайдаланылатын құрал-саймандармен және материалдармен жұмыс істеу кезіндегі қауіпсіздік техникасының талаптары бұзылады.

11. Оқу ресурстары**Әдебиеттер****Негізгі :**

- Ортопедиялық стоматология: оқулық / астында.ред. Э. А. Каливрадзияна, И. Ю. Лебеденко, Е. А. Брагина, И. П. Рыжовой.-2-ші басылым- М.: ГЭОТАР-Медиа, 2018
- Копейкин В. Н., Демнер Л. М. "Зубопротезная техника" (Мәскеу, "Медицина", 2010.)

Қосымша:

- Ортопедиялық стоматология: (алынбайтынтіспротездеу): оқулық/О.Р. Құрбанов, А. и. Абдурахманов, С. и. Абакаров.-М.: ГЭОТАР-Медиа, 2015.-456 с. ил.
- Ортопедиялық стоматология. Материалдар мен технологиялар: оқулық/А. и. Абдрахманов, О.Р. Курбанов. -3-ші басылым., перераб. и доп.-М.: ГЭОТАР-Медиа, 2016.
- Куриляндский В. Ю. " Тәжірибелік сабақтарға арналған нұсқаулық Ортопедиялық стоматология бойынша "(Мәскеу, "Медицина", 1997ж.)
- Рыбаков А. и., Иващенко г. м., Пуре Т. М. "Стоматология анықтамалығы"

Электронды деректер базалары

№	Атауы	Сілтеме
1	Республикалық жоғары оқу орындары аралық электрондық кітапхана	http://rmebrk.kz/
2	Консультант студента	http://www.studmedlib.ru/
3	Открытый университет Казахстана	https://openu.kz/kz
4	«Заң» нормативтік-құқықтық актілер базасы	https://zan.kz/ru

5	«Параграф Медицина» ақпараттық жүйесі	https://online.zakon.kz/Medicine/
6	Научная электронная библиотека	https://elibrary.ru/
7	Ашық кітапхана	https:// kitap.kz/
8	Thomson Reuters	www.webofknowledge.com
9	ScienceDirect	http://www.sciencedirect.com/
10	«Aknurpress» сандық кітапхана	https://aknurpress.kz/login
11	Scopus	https://www.scopus.com/

12. Пәннің саясаты

Пәнді меңгеру үшін қойылатын талаптар:

1. Себепсіз сабақтан қалмау;
2. Сабаққа кешікпеу;
3. Сабаққа формамен келу;
4. Тәжірибелік сабақтарда белсенді болу;
5. Сабаққа дайындалып келу;
6. Білім алушының өзіндік жұмыстарын уақытылы кесте бойынша тапсыру;
7. Сабақ үстінде басқа іспен шұғылданбау;
8. Сабырмен өзін-өзі ұстай білу, оқытушыларды және өзімен бірге оқитын жолдастарын сыйлау, мейірімді болу;
9. Кафедраның мүліктеріне қамқорлық жасау.
10. Білім алушылардың білімдерін аралық бақылау бір академиялық кезеңде екі реттен кем емес теориялық оқытудың 7/14 апталарында жүргізіледі, аралық бақылау қорытындысы оқу үлгерім журналына және электронды журналға дәріске қатыспағаны үшін айып балы ескере отырып қойылады (дәріске қатыспаған жағдайда айып балы аралық бақылау бағасынан алынады). Дәрістің бір сабағына қатыспаған жағдайда 1,0 балл айып балы алынады. Себепсіз аралық бақылауға қатыспаған білім алушы пән бойынша емтихан тапсыруға жіберілмейді. Аралық бақылау қорытындысының мәліметі бақылау аптасының соңында деканатқа өткізіледі.
11. БӨЖ бағасы кестеге сәйкес сабақ барысында оқу үлгерім журналына және электронды журналға БӨЖ сабағына қатыспағаны үшін айып балы ескеріле отырып қойылады. БӨЖ-дің бір сабағына қатыспаған жағдайда айып балы 2,0 балды құрайды.

13. Академияның моральдық және этикалық құндылықтарына негізделген академиялық саясат

Пән бойынша баға қою саясаты

Білім алушының курс аяқталғаннан кейінгі қорытынды бағасы (ҚБ) рұқсат беру рейтингісінің (РБР) бағасы мен қорытынды бақылау бағасының (ҚББ) қосындысынан тұрады және балдық-рейтингтік әріптік жүйеге сәйкес қойылады.

$$ҚБ = РБР + ҚББ$$

Рұқсат беру рейтингісін бағалау (РБР) 60 балға немесе 60% - ға тең және мыналарды қамтиды: ағымдағы бақылауды бағалау (АББ) және межелік бақылауды бағалау (МББ).

Ағымдағы бақылауды бағалау (АББ) практикалық сабақтар мен БӨЖ сабақтарының орташасын бағалауды білдіреді.

Межелік бақылауды бағалау (МББ) екі межелік бақылаудың (МББ) орташа бағасын білдіреді.

Рұқсат беру рейтингісінің бағасы (60 балл) мына формула бойынша есептеледі:

$$РБР_{орт} * 0,2 + АББ_{орт} * 0,4$$

Қорытынды бақылау (ҚБ) тестілеу нысанында өткізіледі және білім алушы 40 балл немесе жалпы бағаның 40% - ын ала алады.

Тестілеу кезінде білім алушыға 50 сұрақ ұсынылады.

Қорытынды бақылауды есептеу мынадай түрде жүргізіледі: егер білім алушы 50 сұрақтың 45-іне дұрыс жауап берсе, бұл 90% құрайды.

$$90 \times 0,4 = 36 \text{ балл.}$$

Қорытынды баға, егер білім алушының жіберу рейтингісі бойынша (ЖР) =30 балл немесе 30% және одан жоғары, сондай-ақ қорытынды бақылау бойынша (ҚБ)=20 балл немесе 20% және одан жоғары оң бағалары болған жағдайда есептеледі.

Қорытынды баға (100 балл) = РБР орт* 0,2 + МББ орт* 0,4 +ҚБ* 0,4 бақылау түрлерінің бірі (МБ1, МБ2, АБорт) үшін қанағаттанарлықсыз баға алған білім алушы емтиханға жіберілмейді.

Айыппұл балдары ағымдағы бақылаудың орташа бағасынан алынады

14. Бекіту және қайта қарау			
Кафедрада бекітілген күні	Хаттама	Кафедра меңгерушісі	Қолы
« 06 » 06 2023 г	№ 11	Шукпаров А.Б.	
ББК мақұлданған күні	Хаттама	ББК төрағасы:	Қолы
« 15 » 06 2023 г	№ 11	Кембаева Л.О.	